

FRA. RAMIR TORRENTS i TORRENTS (1781-1853)

JOSEP M.ª ARMESTO-MIRO

Vilanova i la Geltrú

Al redactar aquestes ratlles a fi de donar a conèixer la vida d'aquest bon monjo, crec que hem de pensar en enllestir una biografia que enalteixi, no solament la persona del P. Ramir Torrents i Torrents, sinó també conjuntament la del recordat vilafranquí, monjo i pare de monjos, el Rvdm. P. Josep Blanch i Graells. Tos dos varen trenar les seves vides d'humanitat formidable, d'estimació a la seva terra i a les ciutats que els varen veure néixer, i que projectats en el cenobi benedictí de Santa Maria de Montserrat visqueren intensos moments curulls de joia i de grandesa, de pena i tristesa, en el tumultuós segle XIX. Esperem poder donar a conèixer ben aviat l'enfilall de fets i esdeveniments d'aquests monjos que valorin adequadament les seves vides plenes d'un vilanovisme i d'un vilafranquisme gairebé totals.

Jaume Torrents i Torrents va néixer en el si d'una família de la recollida Geltrú. Una llar benestant, cristiana de soca i arrel. Ja entre els seus avantpassats trobem qui ocupa llocs claus dins de l'administració parroquial o de les confraries de la parròquia de Santa Maria de la Geltrú. En el llibre de baptismes d'aquesta parròquia descobrim que el petit nasqué a la nostra ciutat el dia 25 d'Octubre de 1781 i a la casa pairal de la família Torrents del

Mas del carrer de Nostra Senyora del Bonaire núm. 16. Era el fill petit del matrimoni format per Josep Torrents, mestre d'aixa, i de Maria Torrents i Marcet. Fou batejat a les fonts baptismals de la parròquia pel Degà Dr. Antoni Colí, Prev. i van ser padrins Jaume Marcet i Josepa Torrents i Casella, "muller de Pepe Torrents, pastor de Calafell". El petit va créixer en el casolà ambient geltrulenc, familiar, obert, un temps de calma i de predisposició ciutadana per l'activitat que es duria a terme en encetar el segle XIX. Una època d'activitat industrial i fabril que situaran a la nostra ciutat en el marc de les poblacions catalanes amb una conjuntura favorable per al seu desplegament industrial i social.

Res més no sabem del jove Jaume fins el dia 15 de març de 1799 que ingressa com a monjo en el Monestir de Santa Maria de Montserrat. Un cenobi esplendorós, amb la magnificència dels seus edificis i la seva vivència espiritual, ben esplendorosa, una obra de segles que anys més tard la mà de l'home destruiria per sempre en una època dolorosa i trista per la nostra història.

En l'escrit que ell mateix redactà al llibre del noviciat diu: "Deseo perseverar en este Monasterio con el divino favor todos los días de mi vida..." I, certament que ho va aconseguir com veurem més endavant, fins i tot enmig dels més grans contratemps que varen sobrevenir: ell, malgrat els "caps de grop", restà fidel a la comunitat benedictina en el clos estimat de Montserrat. En la cerimònia de la imposició d'hàbit, segons costum de l'època, li canviaren el nom de Jaume pel de Ramir.

A Montserrat anà estudiant la carrera eclesiàstica que la millorà en els col·legis que posseïa l'orde fora de Catalunya. El 1800 fa els vots solemnes en el marc de la Basílica montserratina sota la mirada amatent de Santa Maria de Montserrat, que amb el seu dolç esguard acceptava aquella oblació tot presentant-la al seu Fill. La seva professió la rebé el P. Abat Fr. Barnardo de Conejares. El P. Ramir, en la seva diàfana caligrafia ens ha deixat escrit: "*Ego Fra Ramirus Torrents Ville Nove diocesis Barcinonensis, promitto stabilitatem meam perpetuae inclusionis, et conversionem modum meorum, et obedientiam coram...*"

Montserrat havia de conèixer, com tants d'altres monestirs i convents el daltabaix i la destrucció que sofrí la nostra terra

als començaments del segle XIX. La guerra del Francès, primerament, i, després, les lleis desamortitzadores de Mendizábal foren per a la vida de les ordes religioses un calvari. Les convulsions socials i les revoltes ideològiques, és evident que afectaren seriosament la vida religiosa. Coneixent això podem comprendre la línia de conducta que seguiren els atribolats religiosos i la dels seus convents enmig del daltabaix en què hagueren de viure. Les tropes franceses es presentaren a Montserrat i després de tenir algun encontre bèl·lic amb els artillers que s'havien fet forts al santuari, destrossaren i calaren foc a tota l'obra que la devoció del poble i l'activitat dels monjos havia realitzat a Montserrat durant segles i segles. Uns dies veritablement luctuosos i tristos per a la història de Montserrat i de Catalunya.

Davant d'aquesta desfeta els monjos hagueren d'abandonar el monestir escampant-se per la muntanya i cercant amagatalls en les masies properes o marxant als seus pobles. Ramir Torrents i Torrents restà un parell d'anys a Vilanova, fins que la comunitat tornà a aplegar-se a Montserrat, enmig d'unes circumstàncies angioses i en un estat misèrrim. El redreçament de la vida monàstica a Montserrat, entre les revoltes polítiques es feia crític. Els monjos de la comunitat, exclaustrats, s'havien instal·lat a parròquies i per tant la seva inserció a la nova comunitat monàstica es feia difícil. La supressió de les Ordes Religioses, afeixugà encara més les difícils situacions, de tota mena, en què es trobaven els monjos.

Sabem que el P. Ramir Torrents juntament amb el P. Ignasi Bas va dur a Vilanova part de l'arxiu Montserratí que el depositaren momentàniament a la casa del noble Sr. Papiol, benefactor constant de comunitats religioses, fins que la Junta de Defensa manà que el tornessin a Montserrat. L'abat Filgueira ens ha deixat escrit: "Llavors el monestir tingué consciència del perill; calia, a ultrança, allunyar el que restava del tresor, els paraments litúrgics, l'Arxiu i fins la Biblioteca." Les joies, la documentació de l'arxiu i els ornaments sagrats foren col·locats dins d'arques resistents i tot plegat sortí cap a Vilanova i la Geltrú amb l'intent de portar-ho a Mallorca via Tarragona. La documentació i els ornaments, forçosament, foren retornats a Montserrat. Les joies pogueren, amb oposició de la Junta Provincial, arribar a Palma de Mallorca.

En tot aquest estat l'abat Blanc s'interessà perquè la vida monàstica tingués una continuïtat a Montserrat. Aquest monjo, fill de Vilafranca del Penedès, s'esforçà per poder retornar a Montserrat els monjos que restaven en parròquies. I el nostre P. Ramir fou dels primers en respondre a aquesta crida. Donat que aleshores aquest abat estava a Nàpols, el P. Ramir Torrents va ésser elegit Prior Major. El Rvdm. P. Josep Blanch com hem apuntat més amunt era vilafranquí, havia nascut el 3 d'Octubre de 1775. A Montserrat perfeccionà els seus estudis i els seus coneixements musicals. Ocupà ben aviat el càrrec de Prior Major durant l'abadiat del P. Domingo Filgueira, càrrec que deixà a la mort d'aquest per exercir el d'abat de la comunitat benedictina. L'abat Blanch és el primer impulsor de la restauració monàstica a Montserrat. Elegit uns anys més tard Abat General de la Congregació Vallisoletana residí temporades a Montserrat. Ell treballà àrduament en la restauració del monestir, però no el va poder veure restaurat, sí consolat per la reobertura de Montserrat de l'any 1844, mitjançant el Reial Decret que retornava a Montserrat la vida conventual i pels nous aires que prenia la vida monàstica. Ja vell moria a Montserrat el 15 de setembre del 1851 gairebé a l'edat de 76 anys.

Amb tot, enmig d'un esgarriós esfondrament es perderen per sempre béns i patrimonis religiosos que anaren a parar en mans de compradors poc escrupulosos. De l'antic i venerable cenobi montserratí no en restà res "Des dels calzes d'or fins els barrots dels galliners" com va profetitzà l'abat Argerich. L'abat Blanch, ajudat pel P. Ramir Torrents, comença a refer la vida comunitària en el vell i desvestit cenobi. En la mort de l'abat Blanch, el bisbe de Vic escriví una carta al P. Ramir Torrents, que passava uns dies a Vilanova i la Geltrú, dient-li: "Havent arribat l'hora de fer ús de la meua delegació Apostòlica el nomeno ecònom de la parròquia i santuari de Nostra Senyora de Montserrat". Amb tot, aquest nomenament, segons les antigues constitucions li corresponia per antiguitat. El president de la Congregació de Valladolid, a la qual pertanyia Montserrat, el P. Maestro Fr. Bartolomé Conde el ratificà en el nou càrrec en certa data el 28 de maig de 1852.

El P. Ramir Torrents ja President de la Comunitat monàstica, elegí com a ajudant per a la tasca restauradora el qui més tard seria el gran abat de la restauració montserratina, el P. Miquel Muntades. L'estat del monestir era quasi bé heroic, sols pogueren continuar la vella tradició monàstica a Montserrat aquests homes que avesats a una vida austera, ens liegaren una vida monàstica, mancada d'elements joves; una vida que amb esforç pogué vèncer les dificultats gravíssimes que entrebancaren el desplegament de la tasca monacal a Montserrat. El P. Ramir Torrents arranjà el monestir i acondicionà el conjunt d'edificis per als pelegrins enriquint la Biblioteca i la sagristia; una tasca que fa palesa l'obra d'aquest monjo que amb l'empenta rebuda del P. Blanch i amb el seguiment del P. Muntades dissiparen les boires destructores que havien envaït Montserrat durant quasi la totalitat del segle XIX.

Uns mesos abans de morir el P. Ramir Torrents —des de la nostra ciutat— i per mitjà del P. Muntades demanà al Nunci de S.S., les facultats necessàries per exercir plena jurisdicció a Montserrat, càrrec que conservava fins aleshores el Bisbe de Vic. Però aquest goig no el pogué compartir. El P. Ramir Torrents, estava malalt, i demanà al President de la Congregació Vallisoletana el nomenament d'un Prior, el P. Ignasi Corrons, prior aleshores de la casa montserratina a Nàpols. En carta adreçada a aquest monjo el P. Ramir li diu: "yo ya no soy bueno por maldita cosa". A la seva mort, hi hagué una divisió entre la reduïda comunitat monàstica. Uns volien el P. Miquel Muntades i els altres estimaven la persona del P. Ignasi Corrons. La successió fou en la persona del P. Miquel Muntades. El P. Ramir Torrents "vel i xacrós" anà a Vilanova on morí el dia 25 d'abril de 1853 a la casa pairal de la família Torrents del Mas, aquell mateix casal que el va veure néixer. L'endemà el seu cadàver era traslladat "con tartana a Montserrat donde fue recibido por los pocos monjes de la comunidad a la puerta de la Iglesia, y fue enterrado en la sepultura número siete" això és el que deixà escrit d'ell en el llibre d'òbits del monestir el P. Miquel Muntades.

El Diari de Vilanova amb data del 26 d'abril dóna la següent notícia: "Después de una larga y penosa enfermedad esta mañana a las nueve y media ha entregado su espíritu al Criador el Rdo. P. Ramiro Torrents y Torrents Presidente del Monasterio de

Santa María de Montserrat. Su muerte será llorada por sus numerosos amigos. Su carácter dulce y amable y las virtudes que adornaban su carácter, harán que su muerte sea más sentida de cuantos le conocían y habían tenido ocasión de tratarle. Conmovidos del más profundo dolor no podemos expresar cuanto sentimos. Descanse en Paz!"

En aquestes breus notes, no he pretès altra cosa que donar a conèixer aquests dos monjos penedesencs que en la seva mesura possible van fer d'enllaç entre la vida monàstica d'abans de la destrucció del cenobi i la restauració monàstica de Montserrat. Uns homes plens de virtuts i d'abnegació, que en els dies atzarosos del segle XIX marcaren una estela d'amor sincer a aquestes dues belles ciutats: Vilanova i Vilafranca; imprimiren el seu magisteri eclesiàstic i el bon govern en la comunitat monàstica de Montserrat.

Em plau deixar constància de l'ajut i notes històriques que he rebut de la Srta. Alegret, descendent del P. Ramir —el P. Ramiro— com li solien dir els seus familiars, i de Mn. Pere Sitjà, prev. rector de Santa Maria de la Geltrú. A ells el meu agraïment en ajudar-me en aquesta tasca de perfilar la vida d'aquests monjos, que ací ofereixo com un esbós gairebé improvisat. Una senzilla aportació en anar estudiant les semblances d'aquests religiosos, per més d'un motiu memorables, i que ens són dignes de perpètua memòria.

